

เตือนภัยการเกษตร
ช่วงวันที่ 13 – 26 ธันวาคม 2566

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
อากาศเย็นในตอนเช้าและตอนกลางคืน และมีฝนตกเล็กน้อยบางพื้นที่	1. พริก	ทุกระยะการเจริญเติบโต	โรขาวพริก	ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดกินน้ำเลี้ยงจากใบอ่อน ยอด และดอก ทำให้ใบและยอดหงิกงอ ขอบใบม้วนงอลงด้านล่าง ใบมีลักษณะเรียวแหลม ก้านใบยาว เปราะหักง่าย อาการขั้นรุนแรงส่วนยอดจะแตกเป็นฝอย ถ้าทำลายดอก กลีบดอกจะบิดแฉะแกร็น ชะงักการเกิดดอก หากระบาดรุนแรง ต้นพริกจะแคระแกร็น ไม่เจริญเติบโต มักพบระบาดในช่วงที่มีอากาศขึ้น โดยเฉพาะในช่วงฤดูฝน	1. สุ่มสำรวจพริกทุกสัปดาห์ หากพบอาการใบหงิกม้วนงอลงที่เกิดจากการทำลายของโรขาวพริก ให้ทำการป้องกันกำจัด 2. เมื่อพบการระบาดใช้สารฆ่าแมลง-ไร ที่มีประสิทธิภาพ เช่น อะมิทราซ 20% EC อัตรา 40 - 60 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 10 - 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไพริดาเบน 20% WP อัตรา 10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ สไปโรเมซีเฟน 24% SC อัตรา 8 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อีมาเมกตินเบนโซเอต 1.92% EC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ กำมะถัน 80% WP อัตรา 60 - 80 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นตรงบริเวณจุดที่เกิดการระบาด และบริเวณใกล้เคียง โดยพ่น 2 ครั้ง ห่างกัน 5 วัน และพ่นซ้ำเมื่อพบการระบาด
	2. มะเขือเปราะ	ทุกระยะการเจริญเติบโต	1. แมลงหวี่ขาวยาสูบ	ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดกินน้ำเลี้ยงบริเวณใบ และเป็นพาหะนำเชื้อไวรัสสาเหตุโรคใบด่างเหลืองในมะเขือเปราะ ทำให้ผลผลิตลดลง	1. ก่อนการย้ายปลูก รong กันหลุมปลูกด้วยสารฆ่าแมลง ไดโนทีฟูแรน 1% G อัตรา 2 กรัมต่อหลุม สามารถควบคุมการเข้าทำลายของแมลงหวี่ขาวได้ประมาณ 45 วัน (เมื่อใส่สารลงในหลุมแล้วให้โรยดินกลบสารบาง ๆ ก่อน

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					ทำการย้ายกล้าลงหลุม เพื่อป้องกันรากพืชสัมผัสสารโดยตรง ซึ่งอาจทำให้เกิดความเป็นพิษต่อพืชได้) 2. เมื่อพบการระบาด พ่นด้วยสารฆ่าแมลง เช่น บูโพรเฟซิน 40% SC อัตรา 25 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟลอร์นิคาไมด์ 50% WG อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ สไปโรเตตระแมท 15% OD อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไซแอนทรานิลิโพรล 10% OD อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไบเพนทริน 2.5% EC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไดโนทีฟูแรน 10% WP อัตรา 15 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ น้ำมันปิโตรเลียม เช่น ไวต์ออยล์ 67% EC อัตรา 100 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร ควรพ่นสารทุก 5 วัน 2-3 ครั้งติดต่อกัน เมื่อพบการระบาด
			2. โรคใบด่างเหลืองมะเขือ (เชื้อไวรัส <i>Begomovirus</i>)	ใบยอดและใบอ่อนหดย่นหงิกมีสีเหลือง ขอบใบม้วนงอ ใบมีอาการด่างสีเขียวเข้มสลับเขียวอ่อนหรือเหลือง ใบที่แตกใหม่มีขนาดเล็ก ต้นแคระแกร็น ทำให้มะเขือไม่ติดผลหรือติดผลน้อยมาก ผลจะบิดเบี้ยว และมีขนาดเล็กผิดปกติ	1. ใช้พันธุ์ต้านทานโรค 2. คัดเลือกกล้ามะเขือที่แข็งแรงและไม่เป็นโรคมาปลูก 3. หมั่นกำจัดวัชพืชในแปลงและรอบแปลงปลูก เพื่อลดแหล่งสะสมของเชื้อไวรัสและแมลงพาหะ เช่น สาบแร้งสาบกา กะเม็ง หลู่ฮ้าง กระทกรก ลำไผ่ โทงเทง และชีก้าขาว 4. ตรวจสอบสม่ำเสมอ ถ้าพบต้นที่เป็นโรค

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					ถอนแล้วนำไปทำลายนอกแปลงปลูก 5. เชื้อไวรัสสาเหตุโรคพืช ยังไม่มีสารป้องกันกำจัดโดยตรง แต่ป้องกันการระบาดของโรคได้โดยพ่นสารฆ่าแมลงหริ้วขาวยาสูบซึ่งเป็นพาหะนำโรค เช่น บูโพรเฟซิน 40% SC อัตรา 25 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟลอนิคามิด 50% WG อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ สไปโรเตตระแมท 15% OD อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไฮแอนด์ทรานิลิโพรล 10% OD อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไบเพนทริน 2.5% EC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไดโนทีฟูแรน 10% WP อัตรา 15 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือน้ำมันปิโตรเลียม เช่น ไวต์ออยล์ 67% EC อัตรา 100 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร 6. ไม่ปลูกพืชที่เป็นพืชอาศัยของเชื้อสาเหตุโรคได้แก่ พืชตระกูลแตง ตระกูลถั่ว ตระกูลมะเขือพริก ขึ้นฉ่าย ยาสูบ งา กะเพราขาว ตำลึง หงอนไก่ บานไม่รู้โรย และทานตะวัน เป็นต้น ใกล้เคียงแปลงปลูกมะเขือ 7. แปลงที่พบการระบาดของโรค หลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว ให้เก็บซากพืชไปทำลายนอกแปลงปลูก และไม่ปลูกมะเขือซ้ำ ควรปลูกพืชชนิดอื่นที่ไม่ใช่พืชอาศัยของเชื้อสาเหตุโรค

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
	3. กุหลาบ	ทุกระยะการเจริญเติบโต	โรเนมมัมคันขาว	ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดทำลายอยู่บริเวณใต้ใบ โดยจะสร้างใยขึ้นปกคลุมผิวใบบริเวณที่ไรอาศัยอยู่รวมกัน กุหลาบที่ถูกทำลาย ในระยะแรกจะมีรอยประสีขาเป็นจุดเล็ก ๆ ปรากฏขึ้นที่บริเวณหน้าใบ ต่อมาจุดประสีขานี้ค่อย ๆ แผ่ขยายออกเป็นบริเวณกว้าง จนทำให้กุหลาบทั้งใบมีอาการขาวซีด ใบจะค่อย ๆ เหลือง และแห้งหลุดร่วงไป ถ้าการทำลายยังคงดำเนินต่อไปอย่างรุนแรง และต่อเนื่อง อาจมีผลทำให้กุหลาบทั้งต้นทั้งใบ และแห้งตาย เหลือแต่กิ่ง เมื่อถึงระยะนี้โรจะไต่ขึ้นไปรวมตัวกันแน่นอยู่ตรงบริเวณยอด และปลายกิ่งที่ปราศจากใบนี้ พร้อมกับสร้างเส้นใยทิ้งตัวลงมา เพื่อรอเวลาให้ลมพัดปลิวไปตกยังพืชอาศัยต้นใหม่ต่อไป	หมั่นตรวจดูแปลงกุหลาบ โดยพลิกดูใต้ใบ หากพบว่ามีโรเนมมัมคันขาวระบาด ให้พ่นสารฆ่าไร เช่น ไพริดาเบน 20% WP อัตรา 15 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เฟนบูทาตินออกไซด์ 55% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เฟนไพโรคซิเมต 5% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นลงบนต้นกุหลาบให้ทั่วทั้งบริเวณด้านบน และด้านใต้ใบ เมื่อพบโรเนมมัมคันขาวระบาด ทุก 4 - 7 วัน
	4. สตรอว์เบอร์รี	ทุกระยะการเจริญเติบโต	1. โรสองจุด	ตัวอ่อนและตัวเต็มวัย ดูดกินเลี้ยงอยู่บริเวณใต้ใบ สตรอว์เบอร์รี ทำให้ผิวใบบริเวณที่ไรดูดทำลายอยู่มีลักษณะกร้าน ใต้ใบเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลแดง ผิวใบด้านบนเหนือบริเวณที่ไรดูดทำลายอยู่ จะเห็นเป็นจุดต่างขาวเล็ก ๆ กระจายอยู่ทั่วไป เมื่อการทำลายรุนแรงขึ้น จุดต่างขาวเล็ก ๆ เหล่านี้จะค่อย ๆ แฉติดต่อกันเป็นบริเวณกว้าง จนทำให้ทั่วทั้งใบ มีลักษณะเหลืองซีด ใบร่วง และอาจเป็นผลทำให้สตรอว์เบอร์รีหยุดชะงัก	1. หมั่นทำความสะอาดแปลง อย่าให้มีวัชพืชในแปลงปลูก และไม่ควรปลูกพืชผักแซมในแถวปลูกสตรอว์เบอร์รี เพราะพบว่า จะเป็น การเพิ่มพืชอาศัยให้โรสองจุด 2. เมื่อสำรวจพบว่า เริ่มมีโรสองจุดทำลายใต้ใบ สตรอว์เบอร์รี ในระยะแรก (ประมาณ 1 - 2 ตัวต่อใบย่อย) ให้ปล่อยไรตัวห้ำ อัตราประมาณ 2 - 5 ตัวต่อต้น หรือประมาณ 5,300 - 13,300 ตัวต่อแปลงสตรอว์เบอร์รีพื้นที่ 1 งาน ควรปล่อย

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				การเจริญเติบโต และผลผลิตลดลงได้ ไรที่ทำลายอยู่บริเวณใต้ใบนี้ เมื่อประชากรหนาแน่นมาก จะสร้างใยสานโยงไปมาระหว่างใบและยอดของต้นพืชที่อาศัยอยู่ เพื่อรอจังหวะให้ลมพัดพาตัวไรที่เกาะอยู่ตามเส้นใย ลอยไปตกยังใบหรือยอดพืชต้นอื่น ๆ ที่มีอาหารอุดมสมบูรณ์กว่าต่อไป	เป็นระยะ ๆ ห่างกันประมาณ 2 สัปดาห์ กรณีที่มีจำนวนไรสองจุดสูงเกินกว่าระดับเศรษฐกิจ (5 - 20 ตัวต่อใบย่อย) ให้ปล่อยไรตัวห้ำอย่างท่วมท้นในอัตราสูง ประมาณ 30 - 40 ตัวต่อต้น จำนวน 3 - 4 ครั้ง ไรตัวห้ำจะสามารถควบคุมการระบาดของไรสองจุดได้ 3. ในกรณีที่ประชากรไรสองจุดยังเพิ่มมากขึ้น จำเป็นต้องใช้สารกำจัดไร สารกำจัดไรที่ใช้ในการป้องกันกำจัดไรสองจุดได้ผลดี เช่น ไบฟิโนเซต 48% SC อัตรา 5 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไซฟลูมิโทเฟน 20% EC อัตรา 8 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ทีบูเฟนไพเรต 36% EC อัตรา 3 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ สไปโรมีซีเฟน 24% SC อัตรา 8 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เฟนไพโรอกซิเมต 5% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร (ใช้สารนี้ได้ ในกรณีที่มีการปล่อยไรตัวห้ำ) หรือ โพรพาร์ไคต์ 30% WP อัตรา 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร (ควรพ่นในอัตราที่กำหนด และในเวลาแดดไม่จัด เพราะจะทำให้ใบอ่อนไหม้ได้) พ่นสารให้ทั่วต้น โดยเฉพาะใต้ใบแก่ พ่นซ้ำตามความจำเป็น
			2. โรคแอนแทรคโนส (เชื้อรา <i>Colletotrichum</i>)	อาการบนก้านใบ และลำต้น พบแผลสีม่วงแดงขนาดเล็ก ขยายลุกลามไปตามความยาวของก้านใบและลำต้น ต่อมาเปลี่ยนเป็นแผลสี	1. ใช้ส่วนขยายพันธุ์จากแหล่งปลูกที่ไม่มีการระบาดของโรค และส่วนขยายพันธุ์ที่ไม่มีอาการของโรค

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
			<i>gloeosporioides</i>)	น้ำตาล เนื้อเยื่อบริเวณแผลแห้ง ทำให้เกิดรอยคอด หากอาการรุนแรง ต้นจะเหี่ยว และตายในที่สุด <u>อาการบนไหล</u> พบแผลสีม่วงแดงขนาดเล็ก ขยายลุกลามไปตามความยาวของสายไหล และเปลี่ยนเป็นแผลสีน้ำตาลในเวลาต่อมา ทำให้เกิดรอยคอดของไหลบริเวณที่เป็นแผล <u>อาการบนผล</u> แผลมีลักษณะฉ่ำน้ำเป็นสีน้ำตาลเข้ม เนื้อเยื่อรอบขอบแผลเปลี่ยนเป็นสีซีด แผลยุบตัวลง เมื่ออาการรุนแรงมากขึ้น จะขยายใหญ่และทำให้ผลเน่า ในสภาพที่มีอากาศชื้นอาจพบกลุ่มสปอร์สีส้มของเชื้อราสาเหตุโรคที่บริเวณแผล	2. ตรวจสอบแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบโรคตัดส่วนที่เป็นโรคนำไปทำลายนอกแปลงปลูก แล้วพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช ฟลูโอไพแรม + ไตรฟลอกซีสโตรบิน 25% + 25% SC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟลูโอไพแรม + ทิบูโคนาโซล 20% + 20% SC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 5 วัน 3. แปลงที่พบการระบาดของโรค หลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว ให้เก็บซากพืชไปทำลายนอกแปลงปลูก
	5. หอมแดง, หอมหัวใหญ่, หอมแบ่ง	เริ่มปลูก - ระยะการเจริญเติบโตทางลำต้น	โรคแอนแทรคโนส หรือโรคหอมเลื้อย หรือโรคหมานอน (เชื้อรา <i>Colletotrichum gloeosporioides</i>)	อาการของโรค พบได้บนใบ กาบใบ หรือส่วนหัว โดยเริ่มแรกพบจุดฉ่ำน้ำขนาดเล็ก ต่อมาขยายใหญ่เป็นแผลรูปกลมหรือรี เนื้อแผลยุบลงเล็กน้อย บนแผลมีหยดของเหลวสีชมพูอมส้มซึ่งเป็นกลุ่มสปอร์ของเชื้อราสาเหตุโรค เมื่อแห้งจะเห็นตุ่มเล็ก ๆ สีน้ำตาลดำเรียงเป็นวงซ้อนกันหลายชั้น ถ้าแผลขยายใหญ่หรือหลายแผลมาชนกันจะทำให้หักพับ แห้งตาย หรือเน่าตายทั้งต้น ทำให้ผลผลิตลดลง หากเป็นโรคในระยะที่ต้นหอมยังไม่ลงหัว จะ	1. ก่อนปลูกควรไถตากดิน 2-3 แดด ใส่ปุณขาว และปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อปรับสภาพดิน 2. ใช้ส่วนขยายพันธุ์ที่ปราศจากโรค โดยแช่หัวพันธุ์ หรือต้นกล้าก่อนปลูกด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น โพรคลอราซ 50% WP อัตรา 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร นาน 15 - 20 นาที 3. ตรวจสอบแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบโรคพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น โพรคลอราซ 50% WP อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อะซอกซีสโตรบิน 25% SC อัตรา 10

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				ทำให้ต้นแคระแกร็น ใบปิดเป็นเกลียว ถ้าอาการรุนแรงต้นจะเลี้ยว ไม่ลงหัว หากเป็นโรคในระยะที่ต้นหอมเริ่มลงหัว จะทำให้หัวลีบยาว บิดโค้งงอ ส่วนกาบใบที่อยู่บริเวณเหนือหัวหอม (คอหอม) มักยืดยาว มีระบบรากสั้นกว่าปกติ ทำให้ไม่ได้ผลผลิต	มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไดฟิโนโคนาโซล 25% EC อัตรา 25 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คาร์เบนดาซิม 50% SC อัตรา 15 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไพราโคลสโตรบิน 25% EC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก 5 วัน ไม่ควรพ่นสารชนิดใดชนิดหนึ่งต่อเนื่องกันเป็นเวลานาน ควรใช้สลับชนิด เพื่อป้องกันการดื้อยาของเชื้อราสาเหตุโรค 4. ต้นที่เป็นโรครุนแรง ควรถอนนำไปทำลายนอกแปลงปลูก เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งแพร่ระบาดของโรค 5. หลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว ควรเก็บซากพืชที่เป็นโรคไปทำลายนอกแปลงปลูกให้หมด เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งสะสมของเชื้อสาเหตุโรค 6. แปลงที่มีการระบาดของโรครุนแรง ควรปลูกพืชอื่นที่ไม่ใช่สกุลหอมกระเทียมสลับอย่างน้อย 2 ปี
	6. ทูเรียน	ออกดอก – ติดผล	1. หนอนด้วงหนวดยาวเจาะลำต้น	ตัวเต็มวัยเพศเมียวางไข่โดยฝังไว้ใต้เปลือกตามลำต้นและกิ่งขนาดใหญ่ หนอนกัดกินชอนไชไปตามเปลือกไม้ด้านในไม่มีทิศทางหรืออาจกัดควั่นเปลือกรอบต้น การทำลายที่เกิดจากหนอนขนาดเล็กไม่สามารถสังเกตได้จากภายนอก แต่เมื่อหนอนโตขึ้นจะพบขุยไม้ละเอียดซึ่งเป็นมูลของหนอนตามแนว	1. กำจัดแหล่งขยายพันธุ์ โดยตัดต้นทูเรียนที่ถูกทำลายรุนแรงจนไม่สามารถให้ผลผลิต นำไปทำลายนอกแปลง และควรดูแลรักษาต้นทูเรียนให้มีความสมบูรณ์ แข็งแรงอยู่เสมอ 2. กำจัดตัวเต็มวัย โดยใช้ไฟส่องจับตามต้นทูเรียนในช่วงเวลา 20.00 น. ถึงช่วงเช้ามืด หรือใช้ตาข่ายดักปลาตาถี่พันรอบต้นหลาย ๆ ทบ

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				รอยทำลาย หรือตรงบริเวณที่หนอนทำลาย กัดกินอยู่ภายในจะเห็นมีของเหลวสีน้ำตาลแดงไหลเยิ้มอยู่ ในระยะต่อมาจึงจะพบมูลหนอนออกมาออกเป็นกระจุกอยู่ข้างนอกเปลือก เมื่อใช้มีดปลายแหลมแกะเปลือกไม้ จะพบหนอนอยู่ภายใน จะสังเกตพบรอยทำลายต่อเมื่อหนอนตัวโตและอาจเจาะเข้าเนื้อไม้หรือกินควั่นรอบต้นทุเรียนแล้ว ซึ่งจะมีผลทำให้ท่อน้ำท่ออาหารถูกตัดทำลายเป็นเหตุให้ทุเรียนเริ่มทรุดโทรม ใบเหลือง ร่วง และยืนต้นตายได้	เพื่อตัดตัวด้วง 3. หมั่นตรวจสอบเป็นประจำ โดยสังเกตรอยแผล ซึ่งเป็นแผลเล็กและขึ้น ที่ตัวเต็มวัยทำขึ้นเพื่อการวางไข่ ถ้าพบให้ทำลายไข่ทิ้ง หรือถ้าพบขุยและการทำลายที่เปลือกไม้ให้ใช้มีดแกะและจับตัวหนอนทำลาย 4. แหล่งที่มีการระบาดรุนแรง ควรป้องกันการเข้าทำลายของตัวหนอนดียว โดยพ่นสารฆ่าแมลงไทอะมีโทกแซม/แลมบ์ดา-ไซฮาโลทริน 14.1%/10.6% ZC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ โคลไทอะนินดิน 16% SG อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด 10% SL อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อะซีทามิพริด 20% SP อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นให้โชกเฉพาะบริเวณลำต้น ตั้งแต่โคนจนถึงยอด และกิ่งขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นตำแหน่งที่ตัวหนอนวางไข่ พ่น 2 ครั้ง ห่างกัน 2 สัปดาห์
			2. ไรแดงแอฟริกัน	ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดกินน้ำเลี้ยงอยู่ที่บริเวณหน้าใบ พบระบาดทำความเสียหายแก่ทุเรียน โดยเฉพาะเมื่อสภาพอากาศแห้งแล้งและลมแรง ที่หน้าใบจะเห็นคราบของไร คล้ายผงหรือฝุ่นละอองสีขาวเกาะอยู่ สีของใบจะซีดไม่เขียวเป็นมันเหมือนใบปกติ ถ้าการทำลายเกิดขึ้นอย่างรุนแรง และต่อเนื่องเป็น	1. หมั่นตรวจดูใบทุเรียน โดยใช้แว่นขยาย กำลังขยาย 10 เท่า ส่องดูด้านหน้าใบ ในช่วงเดือนตุลาคม - มกราคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเวลาที่มีลมพัดแรง และฝนทิ้งช่วง 2. เมื่อพบการระบาดให้ใช้สารฆ่าไรพ่น สารฆ่าไรที่ใช้ได้ผลในการป้องกันกำจัดไรแดงแอฟริกัน ได้แก่ สารโพพาริโกด์ 30%

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				เวลานาน อาจมีผลทำให้ทุเรียนใบร่วง การเจริญเติบโตหยุดชะงัก และมีผลกระทบต่อการติดดอก และผลของทุเรียนได้ ประชากรไร้มักหนาแน่นมากบริเวณทรงพุ่มด้านนอกที่ถูกแสงแดด ส่วนยอดหรือด้านบนของทรงพุ่มการแพร่ระบาดในสวนพบว่าจะระบาดรุนแรงเป็นหย่อมๆ ทางด้านเหนือลม ด้านขอบรอบแปลง และด้านที่ติดถนน	WP อัตรา 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อะมิทราซ 20% EC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เฮกซีโทอะซอกซ์ 2% EC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทั้งต้นโดยเฉพาะบริเวณยอด เมื่อพบไรระบาด พ่นซ้ำตามความจำเป็น **** การใช้สารฆ่าไร ไม่ควรพ่นสารชนิดเดียวกันติดต่อกันเป็นเวลานาน ควรใช้สลับชนิดกันเพื่อป้องกันโรสร้างคามต้านทานต่อสารฆ่าไร และใช้เมื่อจำเป็นเท่านั้น
			3. เพลี้ยแป้ง	ดูดกินน้ำเลี้ยงจากบริเวณกิ่ง ช่อดอก ผลอ่อน ผลแก่ โดยมีมดช่วยคาบพาไปตามส่วนต่าง ๆ ของพืช ส่วนที่ถูกทำลายจะแฉะแกร็น และชะงักการเจริญเติบโต นอกจากนี้ เพลี้ยแป้งจะขับน้ำหวานออกมา เป็นเหตุให้ราดำเข้าทำลายซ้ำ ถ้าเพลี้ยแป้งเข้าทำลายทุเรียนผลเล็กจะทำให้ผลแฉะแกร็นไม่เจริญเติบโตต่อไป แต่ถ้าเป็นทุเรียนผลใหญ่จะไม่มีผลเสียหายต่อเนื้อของทุเรียน แต่ทำให้คุณภาพของผลทุเรียนเสียไป	1. หากพบเพลี้ยแป้งระบาดเล็กน้อยให้ตัดส่วนที่ถูกทำลายทิ้ง 2. เมื่อพบเพลี้ยแป้งปริมาณน้อยบนผลทุเรียนใช้แปรงปัด หรือใช้น้ำพ่นให้เพลี้ยแป้งหลุดไป หรือการใช้น้ำผสมไวต์ออยล์ 67% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร ช่วยในการกำจัดเพลี้ยแป้งได้ดี 3. เนื่องจากเพลี้ยแป้งแพร่ระบาดโดยมีมดพาไป การป้องกันโดยใช้ผ้าชุบสารฆ่าแมลง เช่น มาลาไทออน 83% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คาร์บาริล 85% WP อัตรา 10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นไว้ตามกิ่งสามารถป้องกันไม่ให้มดคาบเพลี้ยแป้งไปยังส่วนต่าง ๆ ของทุเรียน หรือการพ่นสารฆ่าแมลงไปที่โคนต้น

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					จะช่วยป้องกันมดและลดการเข้าทำลายของเพลี้ยแป้งได้มาก 4. ใช้สารฆ่าแมลง คาร์บาริล 85% WP อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นเฉพาะต้นที่พบเพลี้ยแป้งทำลาย
			4. เพลี้ยหอยเกล็ดทุเรียน	ดูดกินน้ำเลี้ยงจากบริเวณใบ กิ่ง ตา และข้อผล เมื่อมีการระบาดรุนแรงจะทำให้ส่วนต่าง ๆ ของพืช เหลือง หรือแห้งตาย มักมีการระบาดเป็นกลุ่ม ๆ เนื่องจากเพลี้ยหอยเกล็ดทุเรียนสามารถเคลื่อนที่ได้เฉพาะระยะตัวอ่อนวัยที่ 1 เท่านั้น เมื่อมีการลอกคราบเพื่อเจริญเติบโตไปสู่วัยต่าง ๆ โดยคราบเก่าของวัยที่ 1, 2 และ 3 จะอยู่ด้านข้างของแผ่นปกคลุมลำตัว ซึ่งจะขยายขนาดใหญ่ออกไปเรื่อย ๆ ตามระยะการเจริญเติบโตของเพลี้ยหอยเกล็ดทุเรียน ดังนั้นเพลี้ยหอยเกล็ดทุเรียนจะปกคลุมทั่วทั้งใบ ตา และข้อผล ทำให้พืชไม่สามารถสังเคราะห์แสงได้	1. หมั่นสำรวจหากพบเพลี้ยหอยเกล็ดทุเรียนระบาดเล็กน้อยให้ตัดส่วนที่ถูกทำลายทิ้ง 2. เมื่อพบเพลี้ยหอยเกล็ดทุเรียนปริมาณน้อยบนใบ ใช้น้ำผสมไวต์ออยล์ 67% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นให้ทั่ว ช่วยในการกำจัดเพลี้ยหอยเกล็ดทุเรียนได้ดี 3. สารฆ่าแมลงที่ได้ผลในการควบคุมเพลี้ยหอยเกล็ดทุเรียน เช่น ไดโนทีฟูแรน 10% WP อัตรา 15 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นสารฆ่าแมลงเมื่อพบการระบาด ทุก 7 วัน ติดต่อกันอย่างน้อย 2 ครั้ง
	7. ถั่วเหลือง	ถั่วเหลืองปลูกใหม่ อายุไม่เกิน 14 วัน	หนอนแมลงวันเจาะลำต้นถั่ว	หนอนแมลงวันเจาะลำต้นถั่ว เข้าทำลายถั่วเหลืองตั้งแต่ระยะต้นกล้า เมื่อตัวหนอนฟักออกมาจากไข่จะขอนไชตามเส้นใบไปที่ก้านใบ เพื่อเข้าปากัดกินเนื้อเยื่อของลำต้นที่บริเวณไส้กลางลำต้น การเข้าทำลายของหนอนแมลงวันเจาะลำต้นถั่วทำให้ผลผลิตถั่วเหลืองลดลงมากกว่า 40 เปอร์เซ็นต์	คลุกเมล็ดถั่วเหลืองก่อนปลูกด้วย สารฆ่าแมลง อิมิดาโคลพริด 70% WS อัตรา 2 กรัมต่อเมล็ด 1 กิโลกรัม หรือ พ่นด้วยสารฆ่าแมลง ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไตรอะโซฟอส 40% EC อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ โพรพิโนฟอส 50% EC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					พ่น 2 ครั้ง ห่างกัน 7 วัน พ่นครั้งแรก เมื่อใบจริงคู่แรกคลี่เต็มที่ หรือ อายุประมาณ 7 - 10 วัน หลังออก
	8. ถั่วเขียว	ต้นกล้า	หนอนแมลงวันเจาะลำต้นถั่ว	หนอนแมลงวันเจาะลำต้นถั่ว เข้าทำลายถั่วเขียวตั้งแต่ระยะต้นกล้า เมื่อตัวหนอนฟักออกมาจากไข่จะขบไชตามเส้นใบไปที่ก้านใบ เพื่อเข้าไปกัดกินเนื้อเยื่อของลำต้นที่บริเวณไส้กลางลำต้น การเข้าทำลายของหนอนแมลงวันเจาะลำต้นถั่ว ทำให้ผลผลิตถั่วเขียวลดลงมากกว่า 50 เปอร์เซ็นต์	คลุกเมล็ดถั่วเขียวก่อนปลูกด้วยสารฆ่าแมลงอิมิดาโคลพริด 70% WS อัตรา 2 กรัมต่อเมล็ด 1 กิโลกรัม หรือ พ่นด้วยสารฆ่าแมลงไทรอะโซฟอส 40% EC อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่น 2 ครั้ง ห่างกัน 7 วัน พ่นครั้งแรก เมื่อใบจริงคู่แรกคลี่เต็มที่ หรือ อายุประมาณ 7 - 10 วัน หลังออก

รายงาน : สถาบันวิจัยพืชสวน (นางสาวทิวา บุปผาประเสริฐ) ข้อมูลจาก : ศวพ.นครปฐม ศวกส.เพชรบูรณ์ สวพ.6 และ ศวส.ศรีสะเกษ

: สถาบันวิจัยพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน (นางสาวสุรรัตน์ ทองคำ) ข้อมูลจาก : กลุ่มวิชาการ ศูนย์วิจัยพืชไร่เชียงใหม่

: กลุ่มวิจัยโรคพืช สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช

ผู้กลั่นกรอง : สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช